

VARAOSAMYJÄN AMMATTITUTKINTO

TUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus 2002

ISBN 952-13-1659-4 (nid.)

ISBN 952-13-1660-8 (pdf)

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

DNO 65/011/2002
MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**
PÄIVÄMÄÄRÄ **19.12.2002**
Voimassaoloaika
1.1.2003 alkaen toistaiseksi
Säännökset, joihin toimivalta
määräyksen antamiseen perustuu
L 631/1998, 13 § 2 mom
A 812/1998, 1 § 1 mom
Kumoaa määräyksen no **52/011/1995**
Muuttaa määräystä no

VARAOSAMYIJÄN AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt varaosamyyjän ammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.1.2003 lukien toistaiseksi.

Tutkintoon tai sen osaan valmistavan koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä koulutusta varten opetussuunnitelma noudattaen, mitä näissä tutkinnon perusteissa on määrätty. Ammattitaidon näytöt on järjestettävä osana valmistavaa koulutusta.

Tutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjä ja koulutuksen järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistusmalleista sekä henkilökohtaisten opiskeluohjelmien laatimisen perusteista määrätään erikseen.

Pääjohtaja

JUKKA SARJALA
Jukka Sarjala

Opetusneuvos

MARKKU LAPPALAINEN
Markku Lappalainen

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	7
1	§ Näyttötutkinnot	7
2	§ Näyttötutkintoihin valmistava koulutus	7
3	§ Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintasuoritusten arvioinnin yleiset perusteet	8
2	Luku	
	VARAOSAMYYPÄÄN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN .	8
1	§ Tutkinnon osat	8
3	Luku	
	VARAOSAMYYPÄÄN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	9
1	§ VaraosamyypÄÄn yleistaidot	9
	a) Ammattitaitovaatimukset	9
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	9
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	10
2	§ Myyntityö ja asiakaspalvelu	11
	a) Ammattitaitovaatimukset	11
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	11
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	11
3	§ Markkinointi	12
	a) Ammattitaitovaatimukset	12
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	12
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	12
4	§ Varaosien hankinta ja varastointi	13
	a) Ammattitaitovaatimukset	13
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	13
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	14
5	§ Tekninen neuvonta ja kustannusarviot	14
	a) Ammattitaitovaatimukset	14
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	15
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	15
6	§ YrittÄjyys	16
	a) Ammattitaitovaatimukset	16
	b) Ammattitaidon osoittamistavat	16
	c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	17

1 Luku

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § NÄYTTÖTUTKINNOT

Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista käsitellään yhtenä kokonaisuutena siten, että osaaminen voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot ovat rakenteeltaan modulaarisia. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittymistarpeista johdetuista tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallisen ja tiedollisen perustan yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdentyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammattipätevyuden osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi ja arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on pätevyystyypitys, jonka katsotaan parhaiten soveltuvan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin ydintoimintojen vaatimuksiin, toimintaprosessien hallintaan ja laaja-alaiseen ammattikäytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § NÄYTTÖTUTKINTOIHIN VALMISTAVA KOULUTUS

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee vahvistaa opetussuunnitelma tutkintojen perusteiden mukaisesti. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Opiskelijan velvollisuutena on osallistua näytöihin osana opintojaan.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan perustutkintoon sisältyvät yhteiset opinnot eivät ole pakollisia koulutuksessa, joka valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon. Niiden tavoitteet tulee ottaa kuitenkin soveltuvin osin huomioon opetussuunnitelmassa ja opetuksen järjestämisessä.

3 § AMMATTITÄIDON OSOITTAMISTAPOJEN JA TUTKINTOSUORITUSTEN ARVIOINNIN YLEISET PERUSTEET

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja arviointikriteereihin. Arvioinnin painopisteen tulee olla tekemisessä ja työssä toimimisessa. Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla todellinen tai mahdollisimman realistinen. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt tulee järjestää tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatin hallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Kohteet tulee kiinnittää ydintaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmien, työvälineiden ja materiaalien hallintaan sekä työprosessin hallintaan. Sekä arvioinnin kohteet että kriteerit johdetaan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eritasoisia suorituksia. Kriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eritasoiset suoritukset.

2 Luku

VARAOSAMYJÄN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § TUTKINNON OSAT

Varaosamyjän ammattitutkinto muodostuu viidestä osasta. Tutkinnon suorittaja voi työskennellä merkiliikkeiden tai muun varaosakaupan myyntitehtävissä ja hän voi olla erikoistunut kevyen tai raskaan ajoneuvokaluston, työkoneiden, pienkoneiden yms. varaosapalveluun. Tutkinnon näytöt voivat suuntautua suorittajan osaamisalan mukaan joko henkilöautojen, kuorma- ja linja-autojen tai työkoneiden varaosien myyntityöhön.

Tutkintotodistuksen saamiseksi on suoritettava seuraavat osat:

- Varaosamyjän yleistaidot
- Myyntityö ja asiakaspalvelu

-
- Markkinointi
 - Varaosien hankinta ja varastointi
 - Tekninen neuvonta ja kustannusarviot.

Edellisten osien lisäksi tai erillisenä osatutkintona tutkinnon suorittaja voi suorittaa vapaavalintaisen yrittäjyysosan.

- Yrittäjyys.

3 Luku

VARAOSAMYYJÄN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

1 § VARAOSAMYYJÄN YLEISTAIKOT

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja ymmärtää asiakaspalvelun ja markkinoinnin perusteet ja osaa toimia oikein asiakaspalvelutilanteissa. Hän ymmärtää myynnin ja yritystalouden perusteet sekä autoliikkeen kustannusrakenteen ja toimii kokonaisuuden kannalta taloudellisesti. Hän ymmärtää liikkeen kokonaistoiminnan ja eri osastojen välisen yhteistyön tärkeyden sekä osaa toimia yhteistyössä muiden yrityksen työntekijöiden kanssa. Hän osaa ammattinsa edellyttämät matematiikan, fysiikan ja kemian perustehtävät.

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ennalta oman työnsä ja hän toteuttaa työnsä järjestelmällisesti. Hän osaa hankkia työtehtävissään tarvitsemansa keskeisen tiedon auto- tai varaosaliikkeissä yleisesti käytössä olevista tietolähteistä myös englanninkielisestä tekstistä.

Tutkinnon suorittaja huolehtii työympäristönsä järjestyksestä ja käyttämiensä työvälineiden kunnosta. Hän ymmärtää työsuojelun perusteet ja osaa toimia turvallisesti. Hän tuntee ympäristönsuojelun ja auto- tai varaosaliikkeen jätehuollon perusteet ja noudattaa annettuja ohjeita. Hän tuntee tietotekniikan perusteet ja osaa käyttää tietokonetta ammatissa tarvittaviin tehtäviin.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearvioinnin avulla.

Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- ymmärtää asiakaspalvelun merkityksen ja osaa toimia oikein asiakaspalvelutilanteissa
- ymmärtää markkinoinnin perusteet ja toimii niiden mukaisesti
- hallitsee yritystalouden perusteet työtehtävässään tarvittavissa määrin
- toimii osto- ja myyntitilanteissa taloudellisesti oikein yrityksen kannattavuuden kannalta
- osaa suunnitella omat työnsä ja ajankäyttönsä tehokkaasti sekä toimia järjestelmällisesti yhdessä muiden työntekijöiden kanssa
- osaa käyttää tietokonetta ammatissaan tarvittaviin tehtäviin
- ymmärtää liikkeen osastojen välisen yhteistoiminnan tärkeyden
- hallitsee ammatissaan tarvittavat matematiikan, fysiikan ja kemian perustaidot
- osaa käyttää englannin kieltä työtehtävänsä edellyttämässä määrin
- noudattaa työsuojelumääräyksiä ja -ohjeita
- toimii ympäristönsuojelu- ja alaa koskevien jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei suoriudu annetuista työtehtävistä niiden laajuuteen nähden kohdullisessa ajassa
- ei hallitse omaa ajankäyttöään
- ei osaa hankkia tietoja eri tietolähteistä
- tekee työnsä niin, että työn lopputulos on selvästi virheellinen
- ei osaa käyttää organisaationsa tietotekniikan sovelluksia
- ei tunne laatuajattelun perusteita eikä toimi niiden mukaisesti.

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja tuntee varaosa- ja tarvikkekauppaa koskevan kuluttajansuoja-, kauppa- ja tuotevastuulain perusteet sekä moottoriajoneuvojen ja niiden osien korjausehdot. Hän tuntee alan liikkeen kustannusrakenteen, katelaskennan perusteet, myynnin tuoton, kannattavuuden ja ymmärtää niiden merkityksen yrityksen talouteen. Hän osaa henkilökohtaisen myyntityön ja hallitsee sen vaiheet. Hän osaa myyntityössään tuoda esille ne tuotteen edut ja hyödyt, jotka kyseisen asiakkaan kannalta ovat merkittävimmät kaupan päättämiseksi.

Tutkinnon suorittaja osaa hoitaa asiakaspalvelun ja ymmärtää asiakaspalveluketjun merkityksen pysyvien asiakassuhteiden solmimiseksi. Hän hallitsee eri maksuvälineiden sekä rahoitusvaihtoehtojen käytön.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearvioinnin avulla.

Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- toimii kuluttajansuoja-, kauppa- ja tuotevastuulain määräysten mukaisesti
- tuntee organisaationsa palvelustrategian ja -tarjonnan
- osaa tunnistaa asiakkaan tarpeet ja vastata niihin
- toimii asiakaslähtöisesti myyntiprosessin eri vaiheissa
- osaa hoitaa reklamaatiotilanteet
- osaa suunnitella omaa ajankäyttöään
- tuntee erityisesti varaosakauppaa koskevan lainsäädännön
- hallitsee yritystalouden ja katelaskennan perusteet
- osaa argumentoida edustamansa tuotteet
- hallitsee erilaisten maksuvälineiden käytön
- hallitsee puhelimen käytön myyntivälineenä.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei noudata lakeja ja määräyksiä
- ei työskentele ammattilaisen joutuisuudella
- ei osaa ottaa selvää asiakkaan tarpeista
- ei hallitse myynnin kannattavuuden perusteita
- ei hallitse varaosa- ja tarvikekaupan kokonaisuutta
- tekee myyntityössään lopputulokseen vaikuttavia virheitä.

3 § MARKKINOINTI

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa asiakkaisiin suuntautuvan markkinoinnin kokonaisuuden ja varaosamyynnin markkinointiin liittyvät tehtävät. Hän hallitsee alan ja oman organisaationsa markkinointikäytännön ja -menetelmät. Hän osaa suunnitella ja toteuttaa myymälämainoksia, myyntihyllyjä ja somistuksia liikkeensä tarpeisiin käytettävissä olevilla välineillä. Hän osaa tehdä omalta osaltaan markkinointisuunnitelman ja soveltaa sen liikkeen tavoitteisiin. Hän osaa suoramarkkinoinnin perusteet ja osaa tehdä kirjalliset tarjoukset. Hän ymmärtää jälkimarkkinoinnin merkityksen asiakassuhteiden hoidossa.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearvioinnin avulla.

Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- osaa tulkita asiakas- ja markkinatutkimuksia
- osaa tehdä markkinointisuunnitelman ja sovittaa sen yrityksen kokonaissuunnitelmaan
- osaa suunnitella ja toteuttaa liikekohtaisia myyntikampanjoita
- osaa kerätä, välittää ja itse hyödyntää asiakaspalautetta työnsä ja toimintansa kehittämisessä

-
- osaa suunnitella ja toteuttaa myymälämainoksia, myyntihyllyjä ja somistuksia
 - osaa tehdä suoramarkkinointia
 - osaa laatia kirjallisen tarjouksen.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei osaa tehdä kirjallista tarjousta
- ei hallitse yrityksensä suoramarkkinointia
- ei hallitse hintamerkintäasetusta eikä osaa panna tuotteita esille sen mukaisesti
- ei osaa tehdä myymäläsomistuksia.

4 § VARAOSIEN HANKINTA JA VARASTOINTI

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja hallitsee varaosien varastoinnin työprosessin kokonaisuuden. Hän osaa tehdä tilaukset, vastaanottotarkastukset, varastoinnin, lähetykset ja inventointiin liittyvät tehtävät. Hän tuntee yleisimmät varastointijärjestelmät, tuotteiden sijoitteluperusteet ja hyllypaikkakoodit. Hän osaa käyttää luettelointia, hakemistoja, hinnastoja, filmilukulaitteita ja alan tietokoneohjelmia ja -sovelluksia.

Tutkinnon suorittaja ymmärtää hinnoittelun periaatteet ja tuntee laskutukseen liittyvät tehtävät. Hän tuntee maahantuojien ja tukkuliikkeiden tuotevalikoimat ja osaa tehdä hintavertailuja ja osaa niiden perusteella muodostaa edullisia hankintaeräiä. Hän ymmärtää erisuuruisten hankintaerien alennushyödyn, eri tilaustapojen merkityksen tulokseen, varastonkierron ja muiden myynnin tunnuslukujen merkityksen kustannusten ja kannattavuuden näkökulmasta. Hän tiedostaa varastoitavan valikoiman sekä asiakkaan että liikkeen kannalta.

Tutkinnon suorittaja tuntee yrityksen ympäristönsuojeluohjeet pakkausmateriaalin ja -tättyen talteenotosta.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearvioinnin avulla.

Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- tuntee varastoinnin työprosessin kokonaisuuden
- tuntee maahantuojien ja tukkuliikkeiden tuotevalikoimat ja osaa tehdä hinta- ja toimitusvertailuja sekä näiden perusteella muodostaa edullisia hankintaerä
- osaa tehdä tilaukset ja ymmärtää erisuuruisten hankintaerien alennuskäytännön sekä eri toimitustapojen kustannusvaikutuksen
- osaa käyttää luetteloita, hakemistoja, hinnastoja, filmilukulaitteita sekä työssään tarvitsemiaan alan tietokoneohjelmia ja -sovelluksia
- toimii oikein tavaran vastaanottamisessa ja osaa suorittaa inventoinnin
- tuntee yleisimmät varastointijärjestelmät, tuotteiden sijoitteluperusteet ja hyllypaikkakoodit
- osaa pakata ja lähettää tavaran sekä tuntee erilaiset toimitustavat
- ymmärtää hinnoittelun periaatteet ja tuntee laskutukseen liittyvät tehtävät
- ymmärtää varaston kierron ja muiden myynnin tunnuslukujen merkityksen kustannusten ja kannattavuuden huomioiden
- ymmärtää asiakkaan ja yrityksen kannalta, mitä varaosia ja tarvikkeita kannattaa pitää varastossa.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei osaa etsiä pyydettyjä osia luetteloista
- ei hallitse varastointijärjestelmiä
- ei osaa tehdä vertailuja eri tilaus- ja toimitusmenetelmien välillä
- ei noudata yrityksen ympäristönsuojeluohjeita.

5 § TEKNINEN NEUVONTA JA KUSTANNUSARVIOT

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja tuntee ja ymmärtää auton ja/tai koneen kokonaisrakenteen ja niiden eri laitteiden sekä osien toiminnat ja tehtävät. Hän tuntee oman liikkeensä tuotteiden eri merkit ja mallit siten, että hän pystyy hakemistojen avulla ilmoittamaan asiakkaalle varaosien sopivuuden. Hän pystyy vastamaan asiakkaiden esittämiin alan tuotteiden teknisiin sekä käyttö- ja tuote-tietouteen liittyviin kysymyksiin sekä osaa ohjata asiakasta em. asioihin

liittyvissä ongelmissa. Hän osaa neuvoa asiakasta tekniseen varaosa- ja tarvikkeekauppaan liittyvissä säädösasioissa.

Tutkinnon suorittaja osaa tarjota asiakkaalle toimituskokonaisuuden eli myös muut työn yhteydessä tarvittavat osat ja tarvikkeet asiakkaan tilaaman varaosan lisäksi. Hän osaa myös tarjota asiakkaalle valikoimissa olevaa, asiakkaan tarvetta paremmin vastaavaa osaa tai kokonaisuutta. Hän osaa tehdä kustannusarvion esim. moottori- tai kolarikorjaukseen tarvittavista varaosista.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearvioinnin avulla.

Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- tuntee riittävän laajasti liikkeen edustamien autojen tai koneiden tekniikan, rakenteen ja perustoiminnot sekä osaa käyttää oikein myymiään tuotteita
- osaa toimia myynnissä tarvittavana teknisenä asiantuntijana
- osaa tunnistaa asiakkaan haluaman osan ja löytää sen luetteloista
- osaa määritellä tarvittavan osan sopivuuden ja osaa tarjota eri vaihtoehdoista asiakkaalle sopivinta tuotetta
- osaa kartoittaa asiakkaan tarpeet siten, että pystyy myymään hänelle kokonaisuuksia yksittäisten tuotteiden sijaan
- osaa tuotteisiin liittyvän lainsäädännön ja määräykset niin laajasti, että kykenee vastaamaan asiakkaan tarpeisiin
- osaa neuvoa tai hankkia neuvoja osien asennukseen liittyvissä ongelmissa
- osaa laatia luotettavan kustannusarvion korjauksiin tarvittavista varaosista ja tarvikkeista.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei osaa vastata asiakkaalle tuotetekniikkaan liittyviin kysymyksiin

-
- ei tunne riittävästi uutta auto- ja/tai konetekniikkaa rakenteen ja toiminnan osalta
 - ei osaa vertailla erilaisia teknisiä ratkaisuja myyntitapahtuman yhteydessä
 - ei osaa selvittää osan sopivuutta käytettävissään olevien hakemistojen avulla
 - ei osaa hyödyntää huollon, maahantuojan, tukkuliikkeen yms. apua ongelman selvittämisessä
 - ei osaa tehdä todenmukaista kustannusarviota.

6 § YRITTÄJYYS

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa arvioida henkilökohtaisia mahdollisuuksiaan ja valmiuksiaan toimia yrittäjänä. Hän osaa tarkastella alan yrityksen toiminnan käynnistämisen mahdollisuuksia ja riskejä. Tutkinnon suorittaja tuntee erilaisia yritystoiminnan aloitustapoja ja -muotoja.

Tutkinnon suorittaja osaa kehittää yhdessä asiantuntijoiden kanssa kärkeän liikeidean ja tietää, millaisia taloudellisia, tuotannollisia ja henkisiä voimavaroja yritystoiminnan aloittaminen vaatii. Hän osaa asiantuntijoiden kanssa arvioida yritysideoinsa onnistumisen mahdollisuuksia.

Tutkinnon suorittaja ymmärtää asiakassuhteiden ja muiden yhteistyösuhteiden merkityksen osana menestyvää yritystoimintaa ja kykenee tältä pohjalta kehittämään näitä suhteita. Hän osaa toimia yritystoiminnan talouden tärkeimpiä periaatteita noudattaen. Tutkinnon suorittaja pystyy tarkastelemaan myös suunnittelemansa yrityksen resurssitarvetta.

Tutkinnon suorittaja tuntee yritystoimintaan liittyvää keskeistä lainsäädäntöä sekä yrittäjän asemaan ja työttömyysturvaan liittyviä perusasioita. Hän osaa hankkia yrityksen perustamisessa ja toiminnan eri vaiheissa tarvitsemaansa tietoa ja asiantuntijapalvelua.

b) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito osoitetaan laatimalla yritystoiminnan käynnistämiseen liittyvä kehittämissuunnitelma, jossa tutkinnon suorittaja työstää yritysideoinsa toimivaksi liikeideaksi.

Yrittämisen tiedot ja taidot arvioidaan aitona yrittäjyyteen liittyvänä toimintana. Keskeinen osa näyttöä on pitkäjänteinen yritystoiminnan käynnistämiseen liittyvä hanke, jossa tutkinnon suorittaja työstää liikeideoinsa toteuttamiskelpoiseksi alan yritykseksi. Toimivan liikeidean kehittämisessä tutkinnon suorittajan tulee tarkastella toimintaympäristöä erityisesti varaosamyynnialalle aikovan yrittäjän näkökulmasta.

c) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tutkinnon suorittajan arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota erityisesti seuraaviin arvioinnin kohteisiin:

- omien yrittäjävalmiuksien arviointi ja oman yrittäjyyttä tukevan kehittymisen suunnittelu
- yritystoiminnan käynnistämiseksi tarvittavien perusvalmiuksien laaja tuntemus ja keskeisten asioiden hallinta
- asiantuntijapalvelujen käyttö ja tietolähteiden hyödyntäminen.

Suoritus on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja

- tietää, millaiset arvot ja henkilökohtaiset valmiudet tukevat yrittäjänä menestymistä, jotta hän osaa arvioida itseään ja omaa mahdollista yrittäjyyttään ja tehdä yrittäjänä kehittymistä koskevia päätelmiä ja ratkaisuja
- arvostaa omaa ammattitaitoaan ja osaa myös tuoda sen esille
- on tutustunut alan yrityksen toimintaan niin, että osaa tarkastella sen tulevaisuuden näkymien ja kehityksen sekä markkinoiden tilan mahdollisuuksia oman mahdollisen yritystoiminnan käynnistämisen kannalta
- tietää, millaisia vaihtoehtoja yritystoimintaa aloittava voi harkita ja tuntee yleisimmät Suomessa käytetyt ratkaisut, mm. yritystoiminnan muodot, aloittamistoimenpiteet, vastuut ja tarvittavat resurssit sekä riskit ja osaa keskustella asiantuntijoiden kanssa oman mahdollisen yritystoimintansa vaihtoehtoista
- osaa yhdessä asiantuntijoiden kanssa kehittää omaa yritysideaansa niin, että tuottaa yritykselleen toimivan liike- tai palveluidean ja ottaa sitä kehittäessään huomioon markkinoiden kysyntä- ja kilpailutekijöitä sekä oman idean toimivuuden kannalta olennaisia erilaistamistekijöitä
- osaa tulkita yrityksen tilinpäätöstä mm. pääomien, varallisuuden, maksukyvyyn ja tuloksen suhteen
- ymmärtää kustannuslaskennan periaatteet ja tietää mitkä markkinälähtöiset tekijät tulee ottaa huomioon tuotteiden järkevässä hinnoittelussa
- osaa laatia yritykselleen karkean tulosennusteen ja hankkia tietoa ja asiantuntijapalveluja alan yritystoiminnan verotuskysymysten ratkaisemiseen
- tuntee yritystoiminnan aloittamisen lakisääteiset toimet ja tietää, mistä voi tarvittaessa saada asiantuntijapalveluja yritystoimintaa käynnistettäessä.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei omaa yrittäjämäistä asennetta eikä osaa arvioida omia yrittäjävalmiuksiaan
- ei kykene oman yrittäjyyttä tukevan kehittymisen suunnitteluun
- ei hallitse yritystoiminnan käynnistämisessä tarvittavia perusvalmiuksia
- ei osaa käyttää hyväkseen asiantuntijapalveluja tai erilaisia tietolähteitä liiketoimintasuunnitelman laatimisessa.